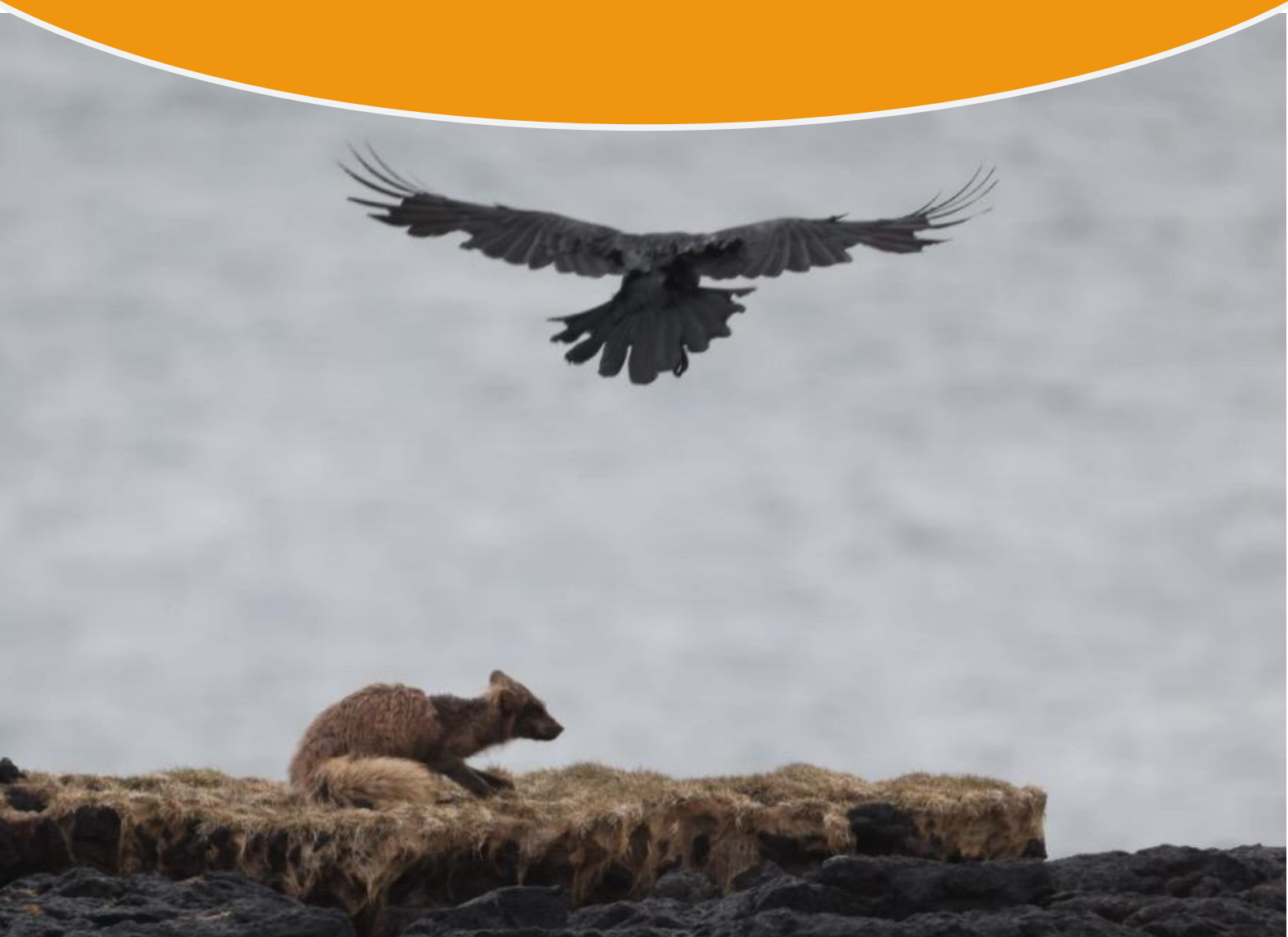


# Vogelreis IJsland

Reisverslag 4 t/m 11 juni 2026



Verslag: Dick de Vos  
Foto's: Andrew de Jong, Frédérique Harmsze

Georganiseerd door:



**BIRDING  
BREAKS**

[www.birdingbreaks.nl](http://www.birdingbreaks.nl)

## Voorpret

Een reis naar IJsland begint lang van tevoren. Routes uitzoeken, recente waarnemingen opsporen, vogelboeken raadplegen... Als gidsen bellen we de deelnemers vooraf om kennis te maken en wensen te noteren. Welke vogels hopen ze per se te zien, willen ze vooral vogelfoto's maken of zijn ze ook geïnteresseerd in planten of cultuur? Die proberen we zoveel mogelijk in te vullen in het reisplan. Helaas is een van de deelnemers vlak voor de vlucht ziek geworden en kan niet mee. We zijn dus met z'n tien: Een gids en negen deelnemers, waarvan drie in een volgauto, bestuurd door Hendriekus. Zeven mensen uit Nederland en twee uit België, een internationaal gezelschap dus.



## Dag 1. Donderdag 4 juni: Amsterdam – Snæfellsnes

We hopen altijd op een vroege vlucht, want dan hebben we langer tijd op IJsland, ook al door het tijdsverschil. Op IJsland is het twee uur vroeger dan in Nederland. Helaas hebben we de vluchttijden niet in de hand. We hadden dus een late vlucht en die was ook nog eens vertraagd. Met daarbij de lange rit naar het hotel komen we pas tegen middernacht aan. Een voordeel is dat het in IJsland in juni nog geheel licht is. We kunnen dus het landschap allemaal op ons laten inwerken. Ook noteren we de eerste vogelsoorten: de alom aanwezige weidevogels zoals (IJslandse) tureluur, (IJslandse) grutto, goudplevier, regenwulp en watersnip, en op het water talloze eidereenden, ook al een IJslandse ondersoort. In de verte zien we de oude vulkaan Snæfellsjökull, de 'sneeuwberggletscher', waarnaar het schiereiland genoemd is, steeds dichterbij komen. 'Morgen gaan we er foto's van maken', besluiten we. Nu snel ons bed in.



## Dag 2. Vrijdag 5 juni: Snæfellsnes

## Dag 2. Vrijdag 5 juni: Snaefellsnes

Wakker worden met de baltsang van een watersnip, vlak naast het hotel, wie maakt dat nou mee? Nou, wij dus. Het is een geluid dat we in Nederland en Vlaanderen niet veel meer horen. Naast het ritmische getik ook het mekkerende geluid van de staartveren tegen de lucht. We begrijpen nu waarom de watersnip de 'hemelgeit' wordt genoemd. We genieten ook van de felrode IJslandse grutto's, een ondersoort van onze grutto, heel anders



van kleur dan die in ons land, maar wel met het bekende 'grutto, grutto'. Een ander geluid dat ons de hele reis zal vergezellen is het geluid van de koperwiek, een kort, stereotiep herhaald liedje, ietwat droevig van toon.

Sommigen van ons zijn al vroeg opgestaan en genieten van een jagende velduil, achterna gezeten door grutto's.

En dat allemaal nog vóór het zeer luxe ontbijt, waar we na de toch inspannende reis van genieten. Daarna gaan we op pad, op zoek naar de klifvogels. 'Misschien zijn we ook zelfs wel een poolvos,' zeggen we tegen elkaar. We worden op onze wenken bediend, want het busje staat nog niet eens

in de derde versnelling of we moeten bijna remmen voor een overstekende poolvos. Een beetje beduusd van de waarneming want we zien die niet elk jaar. Helaas zien alleen de voorste mensen dit schitterende dier, half in wintervacht, half in zomervacht. Het zou later die dag meer dan goedkomen.

We stoppen bij een strandje waar we zeehonden zien, bonte strandlopers, drieteenstrandlopers en een kanoet. 's Winters zien we die in winterkleed, nu in zomerkleed. We herkennen de drietenen ook aan het gedrag. We speuren enkele meertjes af en zien veel kuifeenden en wat wilde eenden. Leuk maar daar komen we niet voor. Roodkeelduikers willen we, en ijsduikers! Helaas regent het. Daar moet je op IJsland altijd rekening mee houden. Door de dikke wolken is de witte ijskap van de 1446 hoge Snaefellsjökull niet te zien. In deze vulkaan zijn de hoofdpersonen uit Jules Vernes roman afgedaald naar het middelpunt van de aarde.

De dag begon nog redelijk goed, met een lichte miezer. Dat is, naar IJslandse begrippen, gewoon droog. 'IJsland droog' dus, maar geleidelijk begint het harder te regenen. Verrekijkers, telescopen en brillenglazen worden nat, we kunnen de vogels niet goed meer zien. Ook de lensdoekjes kunnen er niet meer tegenop, alleen een theedoek kan de apparatuur nog droogkrijgen. We besluiten ergens koffie te gaan drinken. Met zicht op overvliegende noordse stormvogels wachten we tot het droger wordt. Gelukkig regent het niet lang, de bui drijft alweer over en we gaan we door naar twee zeevogelkolonies op de kliffen. Daar wacht een verrassing die alle regen goedmaakt: twee poolvossen lopen naast ons in het lavaveld. We rijden langzaam met ze op en tellen, aan de hand van hun vacht, drie verschillende! De fotocamera's ratelen. Poolvossen komen in dit deel van IJsland (een nationaal park) veel voor. Ze leven van zeevogels en hun eieren, alpensneeuwhoen en ook vis. In de winter eten ze aas van aangespoelde dieren. Een van de poolvossen heeft een vis in z'n bek, die een raaf probeert af te pakken. Andrew en Frédérique maken er prijswinnende foto's van.



De vogels op de klif waar we naar toe gaan zijn veilig voor de vos. Ze broeden op de kleinste richeltjes. We kunnen ze op ooghoogte goed bekijken. Drieteenmeeuwen met hun karakteristieke driedelige roep (waaraan hun Engelse naam *kittiwake* aan ontleend is), alken met hun dunne snavel (*razorbill*), verder veel zeezoeten en we zien ook enkele exemplaren van de zeldzame dikbekzeekoet. Het is zowaar even droog, en we gaan door, rondom de nog altijd niet zichtbare vulkaan, waarvan de top nog altijd verborgen is in de wolken, als in *Das Schloss* van Franz Kafka. 'Maar dan zonder de bureaucratie,' vult Jacqueline aan.



In een meertje zwemmen zeer dichtbij grauwe franjepoten, kuifduikers en maar liefst zes roodkeelduikers, prachtig in zomerkleed. De zon breekt even door, voldoende om de rode kelen te laten schitteren. Even later zien we er nog twee vliegen. Is het een verzamelplaats voor ze doortrekken naar het noorden? We besluiten dat het nu wel genoeg geweest is. We rijden de plasjes van de heenweg weer langs, waar we nu beter zicht op hebben doordat het weer opgeknappt is. We noteren nog wel een topper, maar geen ijsduiker, die we eigenlijk wel verwacht hadden. En een stelletje wilde zwanen met jongen.

### Dag 3. Zaterdag 6 juni: Snaefellsnes

We gaan verder met de verkenning van het Snaefellsnes schiereiland, maar nu meer naar het noorden. Helaas wordt Stef, een van de deelnemers, ziek en moet terug naar het hotel. In een haventje in een dorpje zien wij de zwarte zeekoet. Gisteren ook al gezien, maar nu dichterbij. De rode poten zijn goed zichtbaar. Daarna rijden we naar een bosje, waar we alom barsijzen horen, maar ze te zien te krijgen, laat staan op de foto, is lastiger. Eeuwenlang is IJsland vrijwel boomloos geweest. Oorspronkelijk was dat niet zo. Toen de eerste bewoners eind negende eeuw op IJsland aankwamen, was 30% van het eiland bebost. Maar door grootschalige kap voor huizen en brandhout verdwenen vrijwel alle bomen. En wat er nog aan zaailingen opschoot, werd door schapen opgegeten. Maar sinds enkele tientallen jaren is het tij veranderd en worden er veel meer bomen aangeplant. Rond de boerderijen, maar ook langs de wegen, als windwering.



We maken nog een mooie wandeling en lunchen in een bizar mooi landschap, waar we goudplevier zien, regenwulp en tapuit. Daarna rijden we door naar een plekje waar ik hartekijneenden weet. Ze zwemmen inderdaad weer in het snelstromende water in een riviertje, en we zien ze ook in een plasje. Wat een ongelofelijk mooie vogels, en zo goed herkenbaar. Met de meeuwen, even verderop, ligt dat anders. Het zijn er vele honderden, in allerlei jaarkleden, dus een aardig gepuzzel. De meeuwen houden zich op aan de monding van een riviertje waar een visfabriek op loost. We tellen al gauw zeven soorten: zilvermeeuw, grote en kleine mantelmeeuw, drieteenmeeuw, kokmeeuw, en zijn vooral blij met de grote burgemeester, een grote witte meeuw, zo groot als een grote mantelmeeuw. Achteraf blijkt op een foto ook een kleine burgemeester te staan: de *Iceland gull*. Deze is, ondanks zijn naam, geen broedvogel maar wel een veel voorkomende wintergast. Enkele exemplaren blijven overzomereren.

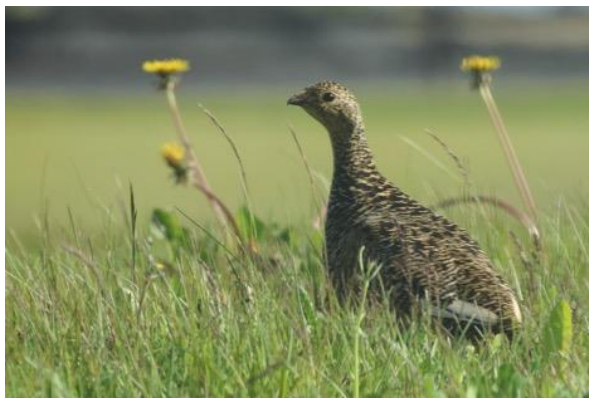
#### Dag 4. Zondag 7 juni: Snaefellsnes – Laugar

Tijd om Snaefellsnes te verlaten. Dit schiereiland wordt ook wel 'IJsland in het klein' genoemd, omdat hier vrijwel alle landschappen van IJsland te vinden zijn, uiteraard met de bijbehorende vogels. Maar de tweede absolute hotspot is Mývatn. Dat is dé plek om de IJslandse brilduiker te vinden, die er in enkele honderden paartjes broedt. Ook is het de beste plek voor de giervalk. We moeten langs de 'hoofdstad van het noorden' Akureyri en dan moeten we nóg verder. Toch nemen we niet de hoofdweg, maar steken we door, op een gravelweg waar we niet harder dan 60 km/p/uur kunnen. We zijn hier immers ook om te vogelen. Op twee meertjes zien we dan eindelijk de ijsduiker. De meesten van ons hebben ze weleens gezien aan de kust maar in winterkleed zijn ze lang zo mooi niet. Langs een strandje onderweg zien we niet de verwachte steltlopers, maar wel drie ijseenden, ongebruikelijk op deze plaats. Voor velen is het weer een nieuwe soort. Het mannetje heet in het Engels naar zijn lange staart: *longtailed duck*. Ook is er een kolonie noordse sterns, die ons met luide kreten wegjagen als we te dichtbij komen. De IJslandse naam is gebaseerd op hun roep: *kria*.



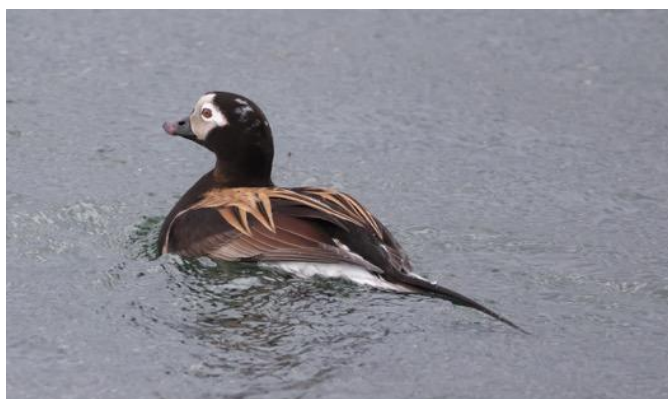
Vlak voor de lunch stoppen we bij een baai waar we weer een stuk of vijf roodkeelduikers zien. Ze zijn duidelijk op trek. Op een strandje zien we een kleine jager zitten. We hebben hem al vaker zien vliegen maar nu zit hij rustig zijn kans af te wachten. Die komt sneller dan verwacht. Hij valt enkele noordse sterns lastig in de hoop dat ze hun vangst laten vallen. 'Kleptoparasitisme' heet deze vorm van voedsel vergaren.

Dan gaan we door, want het is nog *a long way to Akureyri*, maar er zijn gelukkig ook genoeg vogelplekken onderweg. We rijden namelijk bergopwaarts langs een rivier waar naast de strekdammen vele tientallen kleine rietganzen met jongen zwemmen. Ze zijn uiterst schuw, en we willen ze niet verstoren, dus we stappen niet uit de busjes. Fotograferen kan ook met de ramen en deuren open. Bijna bij ons hotel gekomen maken we een uitgebreide stop bij een van de beroemdste watervallen van IJsland: Goðafoss, letterlijk 'godenwaterval'. Het IJslandse *althing* (het oudste parlement ter wereld) besloot in het jaar 1000 om het christendom als officiële godsdienst aan te nemen. Volgens de overlevering zou het stamhoofd een heidense priester Thorgeir de Wetgever de beelden van de oude goden (Thor, Odin enz.) in de waterval hebben gegooid. De waterval is schitterend, maar we hadden tevens oog voor een alpensneeuwhoen dat onverstoord op één meter van het pad zat. Bij het hotel duiken enkelen meteen in het warmwaterbad, waar dit dal om bekend staat.



## Dag 5. Maandag 8 juni: Mývatn

Ons hotel blijkt midden in de natuur te liggen. Goudplevieren, tureluurs, graspiepers, scholeksters, barmsijzen en vooral de oogverblindend mooie grutto's die zo prachtig rood afsteken tegen het groene weiland. We gaan snel op pad richting Mývatn. Mývatn betekent letterlijk 'muggenwater', vanwege de vele dansmuggen die er vliegen. Ze steken niet, maar kunnen behoorlijk irritant zijn. Ze kruipen in je neusgaten, oren, ogen, mond en onder je kleren. Een muggennetje is dan wel nodig. Maar niet vandaag. We maken een wandeling langs de Laxá-rivier (genoemd naar de zalmen). Het waait hard, windkracht 5 uit het noorden. En we halen een extra dikke trui of jas uit het busje. De muggen zijn de basis van het rijke vogelleven. Ze leggen hun eieren in het water en hun larven zijn het voedsel voor tal van vogels. Grauwe franjepoten kunnen we van heel dichtbij bekijken. In zomerkleed zijn ze helemaal niet grijs, maar juist prachtig gekleurd, vooral het vrouwtje. Bij franjepoten is namelijk de broedzorg omgekeerd dan bij de meeste andere vogelsoorten: het vrouwtje legt de eieren, maar het mannetje broedt ze uit. Hij heeft daarom ook een schutkleur en het vrouwtje juist het felste kleed.



IJslandse brilduikers, harlekijneenden, ijseenden, kuifduikers, kuifeenden, toppers en zwarte zee-eenden zijn hier goed te zien.



Nu we tóch in IJsland zijn, bezoeken we een geothermisch veld in de buurt, waar kokend, zwavelhoudend water uit de grond borrelt. We ruiken het al vanaf de parkeerplaats. Er zijn ook rookpluimen: stoom van kokend water dat uit de grond komt. Bijzonder om dit aspect van IJsland te zien! IJsland is relatief jong. Het is nog maar tien miljoen jaar geleden ontstaan en groeit nog steeds. Het ligt op de breuklijn van twee aardplaten die uit elkaar drijven: de Noord-Amerikaanse en de Euraziatische plaat. De breuklijn gaat dwars over het eiland heen, van het noordoosten tot het zuidwesten. Vogels zien we er niet. Daarvoor is de omgeving te giftig. Wel zien we een grote energiecentrale, met weer witte rookpluimen, en een staalblauwe *blue lagoon* ernaast. De blauwe kleur wordt veroorzaakt door een combinatie van algen, mineralen en silica (siliciumdioxide), een kleiachtige substantie.

Mývatn is de beste plek in IJsland om de befaamde giervalk te treffen. Maar nu zien we hem niet. We richten onze telescopen voor de lunch op een nest, maar het is leeg. Zouden de oudervogels op jacht zijn en de jongen door de harde wind achter in de rotsspleet zijn gekropen? Ook onderweg hebben we hem niet gezien. Eerst maar eens inkopen doen in de enige supermarkt. De lunch gebruiken we in het vogelmuseum, midden in Mývatn. Het mag, van de mevrouw uit het museum. Met haar bespreken we ook de afwezige giervalk. 'Dead', zegt ze met een zorgelijk gezicht. 'Sick, birdflu'. Zij heeft ze voor het laatst in de winter gezien, en dan ook nog maar twee keer. We hebben moeite om het te geloven, maar ook een tweede, geheime nestplek, blijkt onbezet. Aan het aantal speurende kijkers en telescopen ligt het niet, maar we zien ze niet. Dan maar terug naar het hotel. Op weg daar naartoe weet ik een meertje met een parelduiker. Al jaren overzomert daar een mannetje, die vaak in de buurt van een roodkeelduiker te vinden is. We hebben geluk, beide vogels zitten dichtbij en we zien ook nog een ijsduiker. Drie duikers op een plek in broedkleed, dat maakt veel goed.



## Dag 6. Dinsdag 9 juni: Húsavík en de walvissafari.

Ten noorden van Mývatn ligt de plaats Húsavík, bekend om zijn walvissafari's en wij hebben de boot van 9:45 u. We keken in de voorgaande dagen angstvallig naar het weer, want er werd regen en een ijskoude noordenwind met windkracht 5 voorspeld, dat is geen rustig vaartochtje. Maar de weergoden zijn ons goed gezind, want het blijkt zonnig en vrijwel windstil.



En we stuiten vrijwel direct op twee bultruggen, die samen zwemmen, opduiken en dan weer onderduiken zodat we hun staarten kunnen zien. Aan die staart kun je ze afzonderlijk herkennen. Je kunt zelfs een foto van de staart uploaden op [www.happywhale.org](http://www.happywhale.org) en zo alles te weten komen over 'jouw' walvis. Bultruggen zijn uiterst sociale dieren en vooral vrouwtjes sluiten levenslange vriendschappen en zoeken elkaar telkens weer op, waar ter wereld ze ook zijn. Húsavík is een van de beste plekken om zeezoogdieren te zien omdat de voedselrijke Laxá-rivier in de baai uitmondt. Voor de voortplanting is het water echter te koud. Daarvoor migreren de bultruggen naar tropische wateren, om te paren en hun jongen ter wereld te werpen.



De twee bultruggen blazen wolkjes stoom de lucht in, wat soms gepaard gaat met een hard geluid, en dan duiken ze weer even onder. De schipper en de gids, toevallig een Nederlandse, speuren waar ze weer boven komen. Zo gaat het een tijdje door. De dieren krijgen geen moment rust. Is dit wel verantwoord, vragen we ons hardop af? Aan de andere kant: zo'n *close encounter* met zulke enorme beesten, is een magistrale ervaring, die je je leven bijblijft en ook opwekt tot bescherming. Dat is hard nodig, want de regering van IJsland heeft kort daarvoor weer een vergunning afgegeven voor de jacht op walvissen. En walvisvlees wordt ook weer geserveerd. 'Denk voor je dit zou willen bestellen, nog even aan dit moment', zegt de gids.



Na de lunch (ieder pakt zijn of haar moment) vertrekken we weer. We gaan langs de kust, naar een grote kolonie van papegaaiduikers, de wenssoort van Stef en van meerderen in ons team. We zagen ze al eerder, maar nu zitten ze wel heel dichtbij, op fotografeerbare afstand. Door naar het oosten, waar al een paar dagen twee dode aangespoelde spitssnuitdolfijnen gemeld zijn – feitelijk geen dolfijnen maar leden van een heel andere familie. Tal van meeuwen eten er goed van. Gelukkig staan wij aan de goede kant van de wind. In een meertje zoeken we

nog even naar een zwarte stern, ook al een vreemde zomergast, maar niet te lang. Die kunnen we thuis ook zien. We besluiten een omweg te nemen naar Mývatn, in een laatste poging om een giervalk te zien. We rijden door een bizar maandlandschap, zonder enige begroeiing. Het bestaat uit zwart zand, met af en toe een steen of rots erop. Het lijkt een sciencefictionfilm. We kunnen ons er alles bij voorstellen. Er is dan ook een hele reeks films en TV-series opgenomen op IJsland: *Batman Begins*, *Interstellar*, *Star Wars*, *Game of Thrones*, *Black Mirror*, *Oblivion* en daarmee is de lijst nog niet compleet.

Midden in het landschap is een weg naar links, die uitkomt op een overvolle parkeerplaats. Vandaar leidt een lastig voetpad naar de krachtigste waterval van IJsland: Dettifoss. Honderd meter breed en 44 meter hoog: dat is een plens water dat continu naar beneden stort en met de zon een prachtige regenboog voor ons tevoorschijn tovert.



We maken foto's en selfies, en dan blijkt het opeens toch best laat geworden. 'Een laatste poging om de giervalk te zien, we komen er toch langs', houd ik de moed erin, maar enkelen blijven in het busje. Zoiets heet een *dip*, in vogelaarsjargon: een vogel niet zien waarvoor je speciaal op pad bent gegaan. Ook de sneeuwgorzen hadden we niet gezien, waarschijnlijk hielden ook die zich schuil voor de harde wind.



#### Dag 7. Woensdag 10 juni: Laugar – Garður

Met een giervalkvormig gat in ons hart verlaten we de mooie streek. We zeggen dag tegen de barmsijzen om ons hotel. Vandaag is het een lange reisdag, maar reizen op IJsland betekent ook: uitstappen bij een interessante vogelplek. Het bos met kans op de kramsvogel en goudhaan slaan we over, want 'die zien we thuis ook'. Daarentegen zoeken we iets langer op een plek waar een week eerder nog een Koningseider is gezien, maar ook die kunnen we toevoegen aan de dipsoortenlijst. Wel stoppen we nog even bij een plasje waar een ringsnaveleend zou zitten. Dat is een soort kuifeend maar dan met een andere snavel. We zien we hem al snel, dankzij Klarien, altijd de snelste met haar telescoop. Maar, Jan zoekend op het andere plasje, tilt zijn kijker op en ziet een meerkoet. 'Grappig,' vinden we en ik meld het op eBird. Vrijwel onmiddellijk daarna krijg ik een email met de vraag om een bewijs en verdere bijzonderheden. In een pauze voeg ik de foto van Andrew toe. De meerkoet is een zeldzaamheid op IJsland. Elk jaar worden er maar een paar per jaar gemeld.

Door naar het laatste hotel. In omgekeerde volgorde bezoeken we deels dezelfde plekken. We moeten ons nog haasten want er is een diner besteld om 19:30 u.



Het hotel ligt vlak bij de vuurtoren maar we dineren in een restaurant daar vlak naast. Keurig op tijd melden we ons bij de restauranteigenaar. Die zucht. Vlak voor ons is een verlaat gezelschap van tien mensen neergestreken. Zouden we een halfuurtje later aan tafel willen? Als compensatie geeft hij ons de sleutel van de vuurtoren. Gratis. Tien trappen op, maar dan heb je ook wat: een schitterend uitzicht. Onder andere op de Snaefellsjökull van de eerste dagen. Prachtig in de zon, met die witte ijskap. Kwam het toch nog goed met die foto's.



#### **Dag 8. Donderdag 11 juni: Garður – Amsterdam.**

Een late vlucht heen, dus ook een late vlucht terug. We hebben een hele dag om dit schiereiland te verkennen. De volgende ochtend gaan we na het ontbijt terug en voegen we een paar nieuwe soorten aan de lijst toe. Steenlopers in broedkleed, verre pijlstormvogels, met hun kenmerkende vliegbeeld, keilend laag over het water en af te toe om hun as draaiend, zodat ze dan weer wit, dan weer zwart lijken. Ook zien we Jan-van-genten, eiders, noordse sterns en alle soorten meeuwen.

Jan – weer Jan! - ontdekt een bonte kraai. Mijn contact bij de IJslandse vogelbescherming meldt

dat er de hele winter een bonte kraai rond Reykjavik heeft rond gevlogen. Dat zal dit individu zijn, nu dus door ons teruggevonden.

Nu worden we overmoedig. We doen enkele plasjes aan waar eerder enkele Amerikaanse dwaalgasten zijn gevonden. Maar nu niet dus. We willen alweer doorrijden maar Andrew besluit nog even over een muurtje te kijken en ontdekt daar de tweede kleine burgemeester, met een foto als bewijs.

We rijden door en zien een vrouw telkens bukken en iets opbergen in een IKEA-tas. Het blijkt een eiderdonsfarm. De vriendelijke eigenaresse van het koffietentje verderop vertelt vol enthousiasme over deze diervriendelijke manier om aan dons te komen. De eidereenden worden beschermd tegen de poolvossen in ruil voor wat dons uit het nest. Voor onze donssocks en donzen dekbedden.





Daarna passeren we een bijzonder punt: de 'brug over twee continenten'. We stappen uit en zien een duidelijke scheur in de aarde, van een meter of twintig. We lopen over de brug van de Euraziatische plaat naar de Amerikaanse en weer terug. Een informatiebord geeft uitleg. Hier ontstaat IJsland dus, met twee centimeter per jaar.

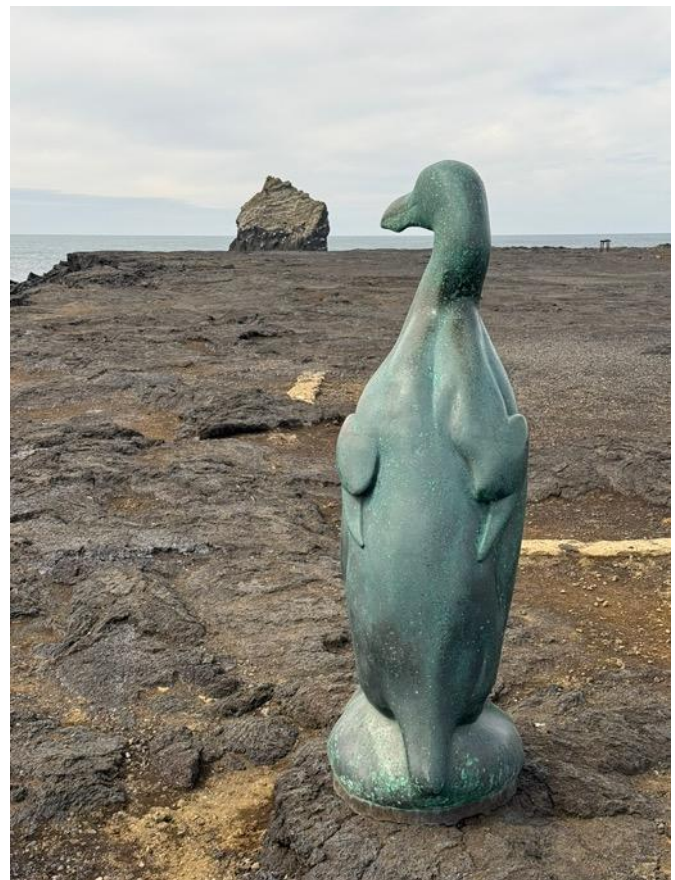
Er is veel vulkanische activiteit. In 2024 was het vliegverkeer een tijdje niet mogelijk door een vulkaanuitbarsting op dit deel van IJsland. Het schiereiland waar we op rijden heet Reykjanes. Er zijn veel steden en plekken op IJsland met 'reyk' erin: Reykjavik, en Reykir, Reykjahlíð enzovoort. Het betekent 'rook'. Ze zijn zo genoemd omdat er stoom uit de grond komt. Ook wij passeren een plek met grote stoomwolken, waar een geothermische energiecentrale is naast gebouwd.

Maar we gaan nog verder naar het zuiden, naar een historische vogelplek. Er broeden alken en zeekoeten, maar we komen vooral voor de reuzenalk, een uitgestorven vogel die hier voorkwam. In de verte zien we het eilandje Eldey liggen, een grote vierkante rots vlak voor de kust. Dit is de plek waar de laatste twee exemplaren van de reuzenalk werden gedood. Daarmee staat hij in hetzelfde rijtje als de dodo en de Amerikaans trekduif: allemaal door de mens uitgestorven. Vroeger kwam de reuzenalk massaal voor langs de Atlantische kusten, van Groenland tot Noorwegen en Schotland; er zijn zelfs botten aangetroffen langs de Noordzeekust.

De oudste Engelse naam voor de 'great auk' is *penguin*, een afleiding van een Welsh woord: *pen gwyn*, wat 'witte kop' betekent, naar de grote witte vlek op de kop. Voor de rest hadden ze, als andere alken en zeekoeten, een witte buik en korte vleugels. Toen dus Europese zeevaarders op Arctica vogels tegenkwamen die sprekend leken op de reuzenalk, noemden ze die ook pinguïns.

De reuzenalken werden *rücksichtslos* bejaagd om hun vlees, huid en vet. De vogels, die niet konden lopen en maar één ei per jaar legden, werden steeds zeldzamer, waardoor ze juist weer interessant werden voor collectioneers. Die betaalden grif geld voor een reuzenalk, dood of levend.

De laatste kolonie bevond zich op een eiland aan de zuidkust van IJsland: Geirfuglasker, maar in 1830



verdween dit eilandje door een vulkaanuitbarsting van de aardbodem. De overblijvende vogels vestigden zich op Eldey, en daar werden de laatste twee exemplaren, op 2 juni 1844 gedood en het ei vertrappt of meegenomen (de bronnen spreken elkaar tegen). Ondanks vele wetenschappelijke expedities nadien, werden er geen reuzenalken meer gevonden.

Betrouwbare getuigenissen zijn er nog van de jaren 50 van de negentiende eeuw, maar in 1860 beschouwde men de reuzenalk officieel als uitgestorven. Paradoxaal genoeg gaf dit mede de start voor de bescherming van vogels. Het besef daalde in dat vogels door toedoen van de mensen konden uitsterven. De rest is geschiedenis. Een standbeeld, met een informatiebord, herinnert aan deze iconische vogel.

Daarmee sloten we een gedenkwaardige reis af, met niet heel veel soorten, maar wel vrijwel alle IJslandse bijzonderheden. De foto's van vooral van Andrew, Frédérique en Françoise, blijven nog een tijdje binnenstromen op de app.



Over de terugreis kunnen we kort zijn. Late vlucht, vertraging en dus zeer laat – feitelijk de volgende vrijdag - op Schiphol. 's Morgens slaap ik een giervalkvormig gat in de dag.



# Checklist IJsland

4 – 11 juni 2026



			4	5	6	7	8	9	10	11
1		Kleine Rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>				x		x	x
2		Kolgans	<i>Anser albifrons</i>							
3		Grauwe Gans	<i>Anser anser</i>		x	x	x	x	x	x
4		Rotgans	<i>Branta bernicla</i>							
5		Witbuikrotgans	<i>Branta bernicla hrota</i>							
6		Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>							
7		Wilde Zwaan	<i>Cygnus cygnus</i>	x	x	x	x	x	x	x
8		Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>						x	
9		Krakeend	<i>Anas strepera</i>	x	x			x	x	
10		Smient	<i>Anas penelope</i>					x	x	x
11		Amerikaanse Smient	<i>Anas americana</i>							
12		Wilde Eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	x	x	x	x	x	x	x
13		Slobeend	<i>Anas clypeata</i>			x				
14		Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>							
15		Wintertaling	<i>Anas crecca</i>			x				x
16		Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>							
17		Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>		x	x	x	x	x	x
18		Topper	<i>Aythya marila</i>		x	x		x	x	
19		Koningseider	<i>Somateria spectabilis</i>							
			<i>Somateria mollissima borealis</i>							
20		Noordelijke Eider	<i>Somateria mollissima borealis</i>	x	x	x	x		x	x
21		Harlekijneend	<i>Histrionicus histrionicus</i>	x		x	x	x	x	x
22		Zwarte Zee-eend	<i>Melanitta nigra</i>					x	x	
23		Ijseend	<i>Clangula hyemalis</i>				x	x	x	x
24		Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>							
25		IJslandse Brilduiker	<i>Bucephala islandica</i>					x	x	
26		Grote Zaagbek	<i>Mergus merganser</i>							x
27		Middelste Zaagbek	<i>Mergus serrator</i>	x	x	x	x	x	x	x
28		IJslands Alpennieuwhoen	<i>Lagopus muta islandorum</i>	x	x	x	x	x	x	x
29		Roodkeelduiker	<i>Gavia stellata</i>		x	x	x	x	x	
30		IJsduiker	<i>Gavia immer</i>				x	x	x	
31		Kuifduiker	<i>Podiceps auritus</i>		x	x	x	x		x
32		Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>							
33		Noordse Stormvogel	<i>Fulmarus glacialis</i>	x	x	x	x		x	x
34		Noordse Pijlstormvogel	<i>Puffinus puffinus</i>							x
35		Stormvogeltje	<i>Hydrobates pelagicus</i>							
36		Vaal Stormvogeltje	<i>Oceanodroma leucorhoa</i>							
37		Jan-van-gent	<i>Morus bassanus</i>		x					x
38		Grote Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo carbo</i>		x	x				x
39		Kuifaalscholver	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>		x	x			x	x
40		Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>							
41		Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>							
			<i>Falco columbarius subaesalon</i>							
42		IJslands Smelleken	<i>Falco columbarius subaesalon</i>				x			
43		Giervalk	<i>Falco rusticolus</i>							

44	Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>									
45	Meerkoet	<i>Fulica atra</i>								x	
46	Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>									
47	Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
48	Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula psammodomus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
49	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
50	IJslandse Tureluur	<i>Tringa totanus robusta</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
51	Regenwulp	<i>Numenius phaeopus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
52	Wulp	<i>Numenius arquata</i>									
53	IJslandse Grutto	<i>Limosa limosa islandica</i>									
54	Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>									
55	Kanoetstrandloper	<i>Calidris canutus</i>		x							
56	Drieteenstrandloper	<i>Calidris alba</i>		x	x	x			x	x	
57	Paarse Strandloper	<i>Calidris maritima</i>									
58	Bonte Strandloper	<i>Calidris alpina</i>		x		x			x	x	x
59	Watersnip	<i>Gallinago gallinago faroensis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x
60	Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>									
61	Grauwe Franjepoot	<i>Phalaropus lobatus</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
62	Rosse Franjepoot	<i>Phalaropus fulicarius</i>									
63	Drieteenmeeuw	<i>Rissa tridactyla</i>		x	x				x	x	x
64	Kokmeeuw	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x
65	Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>									
66	Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x
67	Kleine Burgemeester	<i>Larus glaucoides</i>			x						x
69	Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	x	x	x	x				x	x
70	Grote Burgemeester	<i>Larus hyperboreus</i>		x	x				x	x	
71	Grote Mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>		x	x						
72	Noordse Stern	<i>Sterna paradisaea</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
73	Grote Jager	<i>Stercorarius skua</i>								x	
74	Middelste Jager	<i>Stercorarius pomarinus</i>									
75	Kleine Jager	<i>Stercorarius parasiticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x
76	Kleine Alk	<i>Alca alle</i>									
77	Zeekoet	<i>Uria aalge</i>		x							x
78	Kortbekzeekoet	<i>Uria lomvia</i>		x							
79	Alk	<i>Alca torda</i>		x							x
80	IJslandse Zwarte Zeekoet	<i>Cepphus grylle islandicus</i>		x	x				x	x	x
81	Papegaaiduiker	<i>Fratercula arctica</i>		x							x
82	Rotsduif	<i>Columba livia</i>		x	x	x			x		
83	Turkse Tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>									
84	Velduil	<i>Asio flammeus</i>			x	x			x	x	x
85	Raaf	<i>Corvus corax</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
86	Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>									
87	IJslandse Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes islandicus</i>							x		
88	Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>									
89	Tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>									
90	Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>									
91	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>		x	x	x				x	
92	Merel	<i>Turdus merula</i>			x					x	
93	Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>									
94	IJslandse Koperwiek	<i>Turdus iliacus coburni</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
95	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>		x	x	x	x			x	x
96	Witte Kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>		x	x	x	x	x	x	x	x
97	Rouwkwikstaart	<i>Motacilla yarrellii</i>									
98	Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>		x	x	x	x	x	x	x	x

99	IJslandse Sneeuwgorst	<i>Plectrophenax nivalis islandae</i>									
100	Vink	<i>Fringilla coelebs</i>									
101	Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>									
102	IJslandse Grote Barmsijs	<i>Acanthis flammea 'islandica'</i>			x	x	x	x	x		
	<b>Bijschrijfsoorten vogels:</b>										
1	Parelduiker	<i>Gavia artica</i>						x			
2	Ringsnaveleend	<i>Aythya collaris</i>							x		
3	Grote Canadese gans	<i>Anas canadensis</i>	x								
4	Bonte kraai	<i>Corvus cornix</i>									x
5	Meerkoet	<i>Fulica atra</i>							x		
	Dagtotaal		14	45	44	38	33	44	49	35	
	nieuwe soorten										
	Trip totaal										69
	<b>Zoogdieren:</b>										
1	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris / White-beaked Dolphin</i>							x		
2	Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata / Minke Whale</i>									
3	Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae / Humpback Whale</i>							x		
4	Blauwe Vinvis	<i>Balaenoptera musculus / Blue Whale</i>									
5	Orka	<i>Orcinus orca / Killer Whale</i>									
6	Gewone Zeehond	<i>Phoca vitulina / Common Seal</i>		x	x	x				x	x
7	Grijze Zeehond	<i>Halichoerus grypus / Grey Seal</i>			x						
8	Poolvos	<i>Vulpes lagopus / Arctic Fox</i>		x							